



Catalunya
RESISTENT

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE PERSONES EX-PRESES POLÍTQUES DEL FRANQUISME

Nº 119

PRIMER
TRIMESTRE
2025

gener 30

1er festival
2025/2026 mirant cap al

50 aniversari de
l'Associació

Punt de Poesia

Catalana

Gran Price



A
C
P
E
F

SUMARI

- 3 UNA HISTÒRIA DE SOLIDARITAT I DE LLUITA
- 5 EUROPA EN EL LABERINT
- 7 UN ANIVERSARI DESAPROFITAT
- 9 AUSCHWITZ: UN PASSAT QUE NO PASSA
- 11 LUGARES DE MEMORIA HISTÓRICA
- 13 LA PLUMA DEL CÓNDOR”
de Pablo Daniel Magee
- 14 Villa Grimaldi o la mirada més enllà de la bena
- 17 GENOCIDIO EN GAZA
- 18 1976: AMNISTIA SENSE EXCLUSIONS
PER NADAL TOTS A CASA
- 19 BALES SOBRE ELS AMICS DE LES ARTS I JOVENTUTS
MUSICALS A TERRASSA
- 21 Manifest per una Europa unida i democràtica
EUROPA SÓM NOSALTRES.
- 22 COMMEMORACIÓ 80 ANIVERSARI FINAL SGM
PARLAMENT DE CATALUNYA
- 26 ORDRE DEL DÍA ASSEMBLEA DE L'ASSOCIACIÓ
CATALANA DE PERSONES EX PRESES POLÍTQUES
DEL FRANQUISME
- 27 AGENDA MAIG

LES VOSTRES APORTACIONS SÓN ESSENCIALS PEL FUTUR DE L'ASSOCIACIÓ

Nº de compte de l'Associació:
ES07 2100 0429 6402 0017 5329

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ!

PLA FÓ D'EDICIÓ

**Associació Catalana d'Expresos Polítics
del Franquisme
(membre de la FIR)**

Adreça:

Via Laietana, 16 – 08003 Barcelona.

Tel: 934 812 853.

Correu electrònic:

expresopolitics@gmail.com

Web:

expresopoliticsdelfranquisme.com

Dipòsit legal: B-33.493-95

Fotografies:

Ignaci Espinosa, Sergi Salamé, Antoni Coll,
Maria Rosa Viñolas, Carles Vallejo, Ramón
Morales, Isabel Alonso, Doménec Martínez.

Twitter: @exprespol **Facebook:**

/Expresos Politics Franquisme

Instagram:

@exprespol_acepf

Muntatge i impressió:

Associació Bocamolla

Compte corrent: ES07-2100-0429-6402-0017-
5329

VOLS FER-TE SOCI/A?

Col·labora amb nosaltres per fer visible la
Memòria Democràtica:

- Fes-te soci/a amb una quota de 50€ anuals.
- O fes una aportació puntual a la nostra entitat.

Més informació a [la nostra web](#).

ESTIGUES AL DIA!

Inscriu-te al nostre **Butlletí Electrònic**
per rebre els actes que realitzem i
articles relacionats amb la nostra
entitat. Omple [el formulari](#) de la web.

UNA HISTÒRIA DE SOLIDARITAT I DE LLUITA

Editorial

L'Associació Catalana de Persones Ex-preses Polítics del Franquisme té una història que es remunta a la clandestinitat de la lluita antifranquista, quan la dictadura nascuda de la victòria del cop d'Estat de juliol de 1936 - gràcies a la decisiva intervenció de l'Alemanya nazi i de l'Itàlia feixista - va sotmetre Espanya durant una bona part del segle XX a un règim de terror que va provocar un retrocés en la seva història. Eren els anys seixanta quan grups d'ex-presos polítics, molts d'ells acabats de sortir de les presons franquistes, varen organitzar-se amb el doble objectiu de donar suport als presos polítics que encara romanien a les presons franquistes, i a la vegada col·laboraven políticament en la lluita contra la dictadura del general Franco.

Cap a les presons es canalitzaven la majoria dels ajuts de tota mena que procedents de la solidaritat especialment de l'estranger, però també de l'interior del país, s'intentava cobrir les dificultats de tota mena que comportava l'estada les presons des del punt de vista físic, social, econòmic, psicològic, etc.

Això significava portar a les presons menjar, roba, llibres i d'altres objectes que poguessin fer més fàcil la dura existència dels empresonats, a la vegada que orientaven les seves activitats de solidaritat a l'ajut a les famílies. També orientaven les seves activitats a subministrar informació de la qual els presos estaven mancats i que era de gran vàlua a l'interior de les presons. També, però no menys important presons.

Finalment, l'associació mantenia contactes amb els presos un cop sortien en llibertat per

ajudar-los en tot el que fos possible. En aquesta estructura solidària tenien un paper molt important les dones, moltes d'elles joves, que molts cops amb greu perill personal, eren un dels principals conductes entre l'associació i els presos.

El 25 d'abril de 1970 es va realitzar, al PRICE de Barcelona, el primer acte públic de suport als presos polítics: el I Festival Popular de Poesia, amb participació dels principals poetes catalans. L'acte, organitzat en solidaritat amb el Comitè pro-Presos Polítics de Catalunya es va convertir en una gran manifestació política en petició de llibertat i amnistia i va significar una de les primeres presentacions públiques del que amb el temps seria l'Associació Catalana d'Ex-Presos Polítics del Franquisme. L'Associació aviat es va consolidar i ampliar, en gran part gràcies al moviment d'ajut als presos polítics protagonitzat per amplis sectors de la societat catalana, inclosos importants grups de l'Església, com el paper que va jugar el monestir de Montserrat; tant l'abat Aureli Ma. Escarré com el seu successor Cassià M. Just, que sempre varen donar suport a la campanya per l'amnistia. Tots dos van entrevistar-se amb delegacions de l'Associació, i en l'enterrament del primer, el 1968, va ser-hi present una significativa representació dels ex-presos polítics. A part de l'Església van donar suport a l'Associació entitats cíviques molt diverses, com per exemple Amics de les Nacions Unides, al carrer Fontanella, que va ser el lloc on es va fundar realment l'entitat.

Durant tots aquests anys de encara dictadura, tant el grup inicial, com el Comitè

Pro-Presos després i, finalment, l'Associació d'Ex-Presos van treballar combinant cada cop més les actuacions clandestines amb altres de legals. A la vegada es van anar incorporant cada cop més col·laboradors i col·laboradores, i es va anar estenent el suport social als presos i ex-presos. La força de l'Associació es feia sentir cada cop més en la lluita per la democràcia. El 17 de febrer de 1976 es van iniciar els tràmits per la legalització de l'Associació que, com era d'esperar, va ser denegada. Finalment, el 23 de gener de 1980, el Ministeri de l'Interior va acceptar la petició de legalització. En ser legals vàrem començar a organitzar actes públics i activitats polítiques i durant tots aquests anys l'Associació no ha deixat de treballar per la consecució dels seus objectius, aconseguint cada cop més ressò i més suports.

I avui, a més de continuar amb les seves activitats, l'Associació treballa amb força en la recuperació de la memòria històrica. Un tasca a la qual l'Associació hi dedica molts esforços i que constitueix un element essencial per desmuntar les falsificacions històriques del franquisme. En aquest sentit l'Associació ha anat renovant els seus òrgans de direcció, incrementant les seves activitats, incorporant nous companyes i companys, assolint nous reptes de treball com la transformació de part de La Model en un centre cultural convertit amb local de l'Associació on desenvolupar activitats diverses, concerts, conferències, cursets, etc. com la que darrerament s'hi ha exposat en relació a la generació TOP. Un espai que a la vegada que no deixa de ser el símbol una dictadura el record de la qual es manté prou viu entre nosaltres com a referent d'una solidaritat i lluita amb els presos polítics que durant molts anys van estar-hi tancats.



**Associació
Catalana de
Persones
Ex-preses
Polítiques del
Franquisme**

EUROPA EN EL LABERINT



El segon mandat de la presidència de Donald Trump ha estat inaugurat amb una tongada d'ordres executives que han revolucionat la política internacional i han capgirat molts dels problemes existents agreujant-ne uns i obrint-ne de nous. Algunes de les solucions proporcionades per Trump són de difícil credibilitat, com el fet de convertir Gaza en una Riviera turística després d'expulsar del territori tots els seus habitants (dos milions) o

pensar seriosament en eixamplar els EEUU quedant-se Canadà i Groenlàndia (membre aquesta darrera de un Estat membre de la UE i de l'OTAN) o modificar unilateralment el nomenclàtor geogràfic mundial canviant el nom de Golf de Mèxic pel de Golf d'Amèrica, etc. Altres són expressió d'una arbitrietat política inaudita en les relacions internacionals, com l'atac directe a Veneçuela invocant una llei de 1798 utilitzada durant la II

guerra mundial contra Japó. Algunes de les polítiques que durant la campanya va anunciar amb gran èmfasi, com la imposició d'aranzels a tort i a dret, ja han estat posades en pràctica esvalotant les relacions comercials i provocant la resposta de molts països que no poden quedar impassibles davant unes mesures que poden perjudicar el comerç mundial, com es pot veure en l'evolució negativa de les borses i pèrdues al Dow Jones.

Per altra banda les tensions amb els aliats europeus pel paper a jugar per l'OTAN i la retirada dels EUA d'importants organismes internacionals, com l'Organització Mundial de la Salut o l'Acord de Paris sobre el clima, semblen apuntar a la fi de la cooperació en importants temes que hi hagut entre europeus i nord-americans després de dècades de proximitat i cooperació plena. Les declaracions de Howard Lutnick, secretari de Comerç dels EUA, definint la Unió Europea com una de les autoritats fiscals i aranzelàries més hostils i abusives del món, creades amb l'únic propòsit d'aprofitar-se dels EUA, són indicatives d'aquesta nova situació.

Paral·lelament a aquest enfrontament comercial i polític, la guerra entre Rússia i Ucraïna (aquesta amb l'inestimable ajut de l'OTAN amb els EUA al davant) continua activa malgrat els esforços del president Trump per trobar-hi una sortida satisfactòria pels seus protagonistes, cosa difícil doncs si be

Zelenski no té més remei que plegar-se a l'estratègia de Trump, Rússia, que en aquests moments està dominant militarment el conflicte, no acceptarà una aturada permanent de les operacions per moltes sancions que li imposin els EEUU. Per acabar-ho de complicar, els països europeus de l'OTAN intenten la creació d'una "força de Pau" però no per posar fi a la guerra sinó per arreglar-se de manera directa al costat d'Ucraïna en contra de Rússia fins i tot instal·lant tropes "voluntàries" en territori ucraïnès. I això acompanyat d'un pressupost militar de 800.000 milions d'euros. Bonica manera de contribuir a la pau.

Aquesta política bel·ligerant contra Rússia (que està en l'origen del conflicte encara que d'aquesta qüestió no se'n parli mai) col·loca a molts governs europeus en una posició difícil, com és el cas del govern d'Espanya i d'altres Estats, que per una banda volen mantenir-se dins la unitat de la UE, però per una altra veuen com perilla la relació amb d'altres

forces polítiques que integren els seus governs. Caldria sortir d'aquest laberint. En aquests moments davant el vent de guerra que sembla estar a l'ordre del dia de massa països, caldria apostar seriosament per la pau, de la mateixa manera que s'hauria d'aixecar ben alta la bandera de la democràcia i la llibertat enfront de la deriva autoritària, populista i reaccionària que avança arreu. Cal sortir del laberint en el qual està enredat Europa. La multitud que es va manifestar a Roma el passat 15 de març en defensa dels valors europeus marca un camí a seguir. "Som molts perquè som un poble, una paraula que en els últims anys s'ha eliminat de la democràcia malgrat que és la més democràtica de les paraules" va dir un dels que va intervenir. Cal no oblidar-ho.

UN ANIVERSARI DESAPROFITAT

Enric Cama



El passat novembre va fer 50 anys de la mort del dictador Francisco Franco, que va deixar per la història del nostre país una herència marcada per l'horror d'una repressió que va durar quasi 40 anys, milers de víctimes, una població sense drets ni llibertats i amb un mantell de silenci que impedia parlar d'unes tràgiques realitats

que varen mantenir el país en una situació de marginalitat durant molts anys.

Amb aquest motiu el govern ha organitzat un cicle d'actes per commemorar el 50 aniversari de la mort del dictador, però sense tenir en compte que el seu decés no va significar la recuperació immediata de la democràcia. Franco va morir però el franquisme

aspirava a continuar vivint sense ell. Amb la seva mort va iniciar-se el període conegut com a Transició, en el qual, amb el temps, es va anar desmantant la dictadura i obrint-se pas unes llibertats condicionades- que van culminar amb les eleccions del 15 de juny de 1977 i amb una constitució democràtica el 1980.

La Transició no va ser, però, el procés pacífic que durant molt de temps se'ns ha volgut presentar. Se sap de fa temps. Fins i tot se sap el paper que va jugar en aquells moments el rei Juan Carles, designat per Franco com a Cap d'Estat. En aquest sentit recomanem la lectura de llibre del Tinent Coronel d'Estat Major, Amadeu Martínez Inglés: **"La conspiración de mayo"** (*) on s'explica amb detall la intervenció del rei aquells dies, el moviment de sectors de l'exèrcit que es resistien a acabar la dictadura i l'autèntic abast del Cop d'Estat militar previst pels primers dies del mes de maig, que va ser tapat sempre per l'intent de Tejero del 23 de febrer.



S'estava encara en plena Guerra Freda; feia molt poc temps que Aldo Moro havia estat assassinat per evitar el "Compromís històric" amb el Partit Comunista Italià, sense oblidar l'assassinat de Carrero Blanco, o la participació activa, mai aclarida, dels sectors de la societat civil franquista en el moviment involucionista i

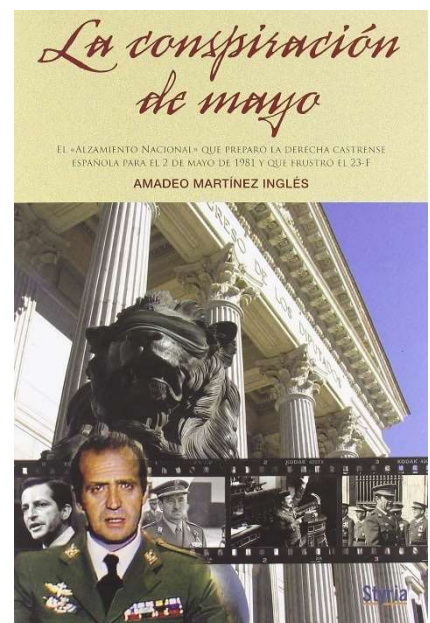
y el paper dels
EEUU i dels serveis
d'intel·ligència
occidentals
treballant de valent
per incorporar
Espanya a l'OTAN

que mai han estat
desemascarats

fins i tot contra el criteri del president del govern, Adolfo Suárez, que havia rebut oficialment a Yassir Arafat i havia enviat una delegació observadora a la cimera de països no alineats celebrada a La Habana. Tot plegat un entramat de fets no resolts històricament que feia

oportuna la presència en els actes previstos dels que vàrem combatre la dictadura, de les organitzacions antifranquistes que vàrem encapçalar en mig de la repressió la lluita per la llibertat.

Malauradament no se'ns ha tingut en compte i l'aniversari ha estat una ocasió desaproveitada en aquest sentit.



(*) "La conspiración de mayo"
Amadeu Martínez Inglés
Ed. Styria de Ediciones y
Publicaciones
Barcelona, 2009

AUSCHWITZ: UN PASSAT QUE NO PASSA

Raül Valls (Amical Antics Guerrillers de Catalunya)



Curiosament, va ser un historiador alemany, conservador i en aquell moment "revisionista", qui va formular la idea del "passat que no passa" en un polèmic article el 1986 iniciant amb Habermas l'anomenat "Historikerstreit" (la controvèrsia dels historiadors alemanys). Ell ho feia amb l'objectiu d'alliberar al poble alemany de la culpa permanent que l'havia perseguit des de 1945 i cercar altres responsables darrere el teló d'acer. No cal dir-ho, per ell els sospitosos habituals només podien ser els bolxevics i la seva inoportuna i antinatural revolució de 1917. Aquell debat va coincidir, no

casualment, amb tot un seguit de transformacions d'època que superen l'objectiu d'aquestes ratlles, però els vuitanta són, entre altres, també el moment en què es consuma el pas del fordisme keynesià al postfordisme neoliberal, la caiguda del mur i la desfeta de l'experiència socialista i l'aventurada teoria de la fi de la història de Francis Fukuyama que tancava les aspiracions d'una societat sense classes i ens tancava dins la roda del presentisme postmodern. No és poca cosa... També allò que alguns han anomenat el "gir memorial", com un dels refugis i conseqüències de la incapacitat d'imaginar futurs

alliberats que des de llavors ha bloquejat a l'esquerra política.

El deslluït i contradictori acte institucional del 80è aniversari de l'alliberament d'Auschwitz a Polònia és un exemple d'aquest "passat que no passa". El podem interpretar com una guerra memorial i una sublimació dels tambors bel·licistes que ens anuncien noves catàstrofes. Tenim a les portes el criminal genocidi de Gaza amb els seus milers de morts.... I precisament les presències i absències a les commemoracions donarien per un aprofundit estudi sobre el dramàtic moment que vivim i sobre unes tendències gens noves, ja

que van empedrar el camí que va dur fins a la porta presidida per aquell perversament irònic "Arbeit macht frei". Avui l'Europa que va viure aquella terrible desfeta moral i humana torna a estar travessada pel mateix fantasma que les classes dominants van trobar útil agitar a partir de 1914 com a forma reaccionària de mobilització i neutralització de les expectatives revolucionàries de la majoria social: el nacionalisme



Nolte tenia en part raó, més enllà de la seva mesquina intenció de traspasar la culpa de l'Holocaust a la Unió Soviètica. La por a la revolució social i a una classe obrera que exigia drets, igualtat i llibertats van fer útil el feixisme per aquells que temien perdre els privilegis davant l'amenaça proletària. Però no va caldre cap conspiració d'unes elits espantades, ja que el nacionalisme ja existia i era una energia fàcilment agitable entre gran part de les masses europees i el mecanisme més eficient per allunyar l'esperança d'un món que tenia l'oportunitat de ser lliure i fratern. El final d'aquella escalada la sabem: una guerra total amb més de 50 milions de morts. Però el

nacionalisme no va desaparèixer després de 1945 tot i que no li va ser fàcil fer-se tan explícit entre les piles de runes i els milions de morts. Calia deixar-lo un temps a la nevera. La guerra freda, el debat sobre els "totalitarismes" i un antifeixisme més anticolonial que internacionalista, van salvar al nacionalisme d'allò evident: havia estat la principal energia de tot l'odi i la violència que Europa havia viscut entre 1914 i 1945. El motor feixista va ser forjat a les factories capitalistes de Krupp i Thyssen, però malauradament la benzina nacionalista que el va fer funcionar a ple rendiment corria entre les masses i va ser fàcilment agitada pel temor d'aquelles elits socials que no volien perdre el seu poder.

Avui discutim i teoritzem sobre les noves extremes dretes, sobre les seves semblances (algunes) i diferències (moltes) amb el vell feixisme d'entreguerres, però no oblidem que el fantasma que torna a planar sobre Europa i insisteix en el recurrent "ells i nosaltres" és la pulsio nacionalista. Primo Levi, ja ens advertia, que va ser aquest "ells i nosaltres" l'inici del camí que va dur fins a les càmeres de gas que avui tant ens esglaiem. I no cal només posar exemples obvis com la guerra a Ucraïna, el Brexit o personatges com Meloni, Orban o Trump. A Catalunya també tenim la

nostra pròpia versió del Make America Great Again. Ho varem veure desfermat a les xarxes al voltant dels premis Gaudí on les caretes d'uns i altres van caure i ens van mostrar la ganyota gens amable d'un odi etno-nacional que cada cop es molesta menys en dissimular.

Davant d'això, la memòria democràtica és fonamental, si més enllà d'actuar com un refugi post 1989 ens ajuda a recuperar els valors i les pràctiques d'aquell vell internacionalisme que es va aixecar contra la barbàrie feixista, no en nom de la pròpia pàtria amenaçada sinó d'una humanitat avançada i progressiva. La nostra època espera i necessita el retorn de l'heroica solidaritat dels brigadistes internacionals que el 1936 van venir a defensar la República i la democràcia, enfront aquells que tenien la poca vergonya d'anomenar-se "los nacionales" i que darrere l'espantall patriòtic amagàvem les seves propietats i privilegis seculars. La pàtria que defensaven les Brigades Internacionals no era la de la terra i la sang, sinó la d'una vida digne i feliç per a tots els pobles del món. Fem nostre avui aquest passat de lluita.

LUGARES DE MEMORIA HISTÓRICA



Real Casa de Correus, antigua seu de la Direcció General de Seguretat, a la Puerta del Sol de Madrid

Os transmits el saludo fraternal de la Asociación Catalana de Personas Expresas Políticas del Franquismo, de su presidente, Carles Vallejo y de la Junta Directiva. Os manifestamos nuestro apoyo, sin fisuras, a vuestra lucha reivindicando los espacios de memoria que visualizan lo que fue la dictadura franquista y la lucha democrática y son recuerdo permanente de momentos trágicos y heroicos. Es bueno saber que

al mismo tiempo que vosotros reivindicáis que el edificio de la antigua D.G.S. en Madrid sea declarado espacio de memoria, en Barcelona reivindicamos también que el edificio donde aún permanece la Jefatura Superior de Policía, en la Vía Laietana, sea igualmente declarado lugar de memoria histórica. En las dos ciudades se está librando una misma lucha con un doble e igual objetivo: que estos lugares sean punto de referencia para que no se

repitan situaciones como aquellas.

Me siento muy honrada de representar hoy aquí a una entidad como la Asociación Catalana de Expresos Políticos del Franquismo, que lleva luchando muchos años, entre otras cosas, para recuperar espacios de memoria, hablando en centros educativos, participando en actos, manifestaciones, conferencias, promoviendo exposiciones, etc.

Exposiciones como la que hemos organizado sobre "La Generación TOP" en la cárcel Modelo de Barcelona y que ha tenido un éxito sorprendente: se inauguró en noviembre y estaba programada hasta el pasado enero, pero debido a la gran afluencia de público se ha tenido que ampliar hasta finales de marzo. Ha tenido hasta ahora un promedio de visitas de 700 personas diarias y los fines de semana ha excedido de las 1000.

Lógicamente nos ha llenado de satisfacción este interés de la población. En mi caso he experimentado una doble satisfacción debido a mi historia personal pues yo soy una niña de las prisiones. Yo nací en 1939 cuando la victoria de los franquistas era inminente. Una vez producida, mi padre, combatiente del ejército republicano, terminó internado en el campo de concentración franquista de Albaterra y mi madre fue detenida, encarcelada y condenada a 20 años de cárcel por comunista. Entré con ella, a edad tan temprana, en la Prisión Provincial de mujeres de Alcalá de Henares donde

permanecimos dos años y medio y finalmente fuimos trasladadas a la prisión de Las Ventas. Durante todo este tiempo mi madre me estuvo amamantando. Al salir con libertad condicional tenía que presentarse cada 15 días durante 4 años en el edificio de la antigua D.G.S. en la Puerta del Sol. Por este motivo trabajó y vivió más de 10 años en la calle Montera nº4. En el entresuelo había la pensión Montera al frente de la cual estaba su dueña, María, una heroína amiga de mi madre con la que yo pasaba largas temporadas en mi infancia.

En su pensión se hospedaban familias de diferentes lugares de España que tenían familiares presos trabajando en las obras del Valle de los Caídos a los que María preparaba paquetes de comida y ropa. Cada vez que María regresaba a Madrid recibía la visita nocturna de la policía que registraba la pensión y muchas veces se la llevaban a la D.G.S. donde era apaleada. Siempre la retenían de 24 a 48 horas y salía toda morada de los golpes y teniendo que hacer reposo.

Esto no evitó que continuara apoyando y solidarizándose con todo el que la necesitase. Jamás pudieron doblegar su voluntad solidaria. Recuerdo que los comentarios eran que un día la matarían.

Por todas estas vivencias me siento hoy muy honrada de encontrarme con todas vosotras reclamando este edificio para la Memoria Histórica y Democrática, para que las nuevas generaciones conozcan su pasado, para construir un presente y un futuro en paz y con las heridas debidamente cicatrizadas.

Intervenció d'Antonia Jover, membre de la Junta Directiva de l'Associació, el 4 de febrer d'enguany, en la concentració davant la Real Casa de Correus, antiga seu de la Direcció General de Seguretat, a la Puerta del Sol de Madrid, convocada per entitats memorialistes exigint que l'espai sigui declarat espai de memòria, tal i com reconeix la Llei de Memòria aprovada en 2002.

“LA PLUMA DEL CÓNDOR”

de Pablo Daniel Magee

(Enric Cama)

El passat mes de març va fer un any que ens va deixar el pedagog i advocat paraguaià Martín Almada, gran amic i col·laborador de la nostra associació, que va dedicar una part important de la seva vida a la defensa dels Drets Humans al seu país i a Amèrica Llatina.



Va ser detingut, torturat i empresonat per la temible policia política del dictador del Paraguai, general Stroessner (un dels dictadors de més llarga durada en aquell continent) acusant-lo de “terrorista intel·lectual”. La seva muller, la professora Celestina Pérez, va morir a conseqüència de la tortura exercida per aquella mateixa policia política. En sortir de la presó, Almada va exiliar-se durant 10 anys a França on va treballar per la

UNESCO. Paral·lelament es va dedicar a lluitar contra les violacions dels Drets Humans a través de la Fundació Celestina Pérez de Almada.

Fruit d'aquesta activitat va ser el descobriment i la denuncia al món dels arxius secrets de “l'OPERACIÓ CÓNDOR”, un operatiu clandestí internacional creat i coordinat pels EEUU per reprimir violentament els dissidents de les dictadures d'Amèrica Llatina, amb trasllats dels detinguts d'un país a un altre fins la seva desaparició després de ser sotmesos a terribles tortures. Com a conseqüència de la seva activitat va ser reiteradament perseguit per les autoritats, però també va ser elegit, l'any 2002, Premi Nobel Alternatiu de la Pau; el 2007 va rebre la condecoració “Orden de Mayo” per part del govern argentí; va estar nomenat per rebre el Premi dels Drets Humans de la ONU el 2008, entre moltes altres distincions. L'Associació Catalana de Persones Expresses Polítiques del Franquisme varem mantenir durant molt de temps una estreta relació amb Martín

Almada durant la qual vàrem col·laborar en diverses iniciatives conjuntes, com la signatura d'un conveni de col·laboració i coordinació d'informació i activitats entre la nostra organització i el Museu de las Memòries d'Asunción, museu impulsat per la Fundació Celestina Pérez de Almada. Les freqüents visites d'Almada i la seva segona esposa, i gran col·laboradora, M. Stella Càceres, a Catalunya, van anar fent cada cop més sòlides aquestes relacions.

El passat mes de març es va presentar a diverses localitats del nostre país el llibre escrit per l'escriptor francès Pablo Daniel Magee “La pluma del Cóndor”, que descriu la vida d'Almada i la seva permanent defensa dels Drets Humans, al seu país i a Amèrica Llatina. Amb la presentació del llibre es va retre homenatge a la persona de Martín Almada, i vàrem recordar al gran amic que fou de la nostra associació.



Martín Almada

Villa Grimaldi o la mirada més enllà de la bena

Beatriz Silva



Villa Grimaldi

Quan les persones entraven a Villa Grimaldi, la visió es reduïa al que podien distingir per sota de la bena que els cobria els ulls. La bena els acompanyava tot el temps. Els impedia veure la cara dels seus victimaris però podien distingir els seus propis peus quan es dirigien al bany o a la sala de tortura, els turmells dels companys, les rajoles i les llambordes del terra i la grava del jardí.

La bena, pensada com un element més de tortura, els obligava a bolcar-se a dins i

veure el món des d'una perspectiva diferent. Es va convertir, per aquesta raó, en un símbol del captiveri per a les persones que van passar per aquesta vella casona que va funcionar entre el 1974 i el 1978 com un dels principals centres de detenció i tortura de la policia secreta de la dictadura xilena, la DINA. Es calcula que unes 4.500 persones van anar a parar a Villa Grimaldi i d'aquestes, hi ha constància que 241 van ser assassinades o fetes desaparèixer.

La vila va ser ocupada pels militars pocs dies després del

cop. Fins aquell moment havia estat un lloc d'esbarjo als afores de Santiago, amb jardins, piscina i una decoració d'estil italià, on s'organitzaven activitats culturals i lectures de poesia. Els militars, al comandament del general Manuel Contreras, van obligar el propietari, Emilio Vasallo, a vendre'ls la propietat i la van rebatejar com a Caserna Terranova. Van mantenir el casalot per a tasques administratives i van aixecar galpons* als jardins que van organitzar en base a diferents tipus de cel·les.

Hi havia les "cases Corvi", que eren similars a un petit armari i s'utilitzaven per obligar les persones detingudes a romandre dempeus i a les fosques durant dies.



casa Corvi

També hi havia les anomenades "cases Xile", que tenien una mida més gran i albergaven vuit lliteres i 50 homes. A les "cases Xile" els presoners romanien tancats entre els interrogatoris i les anades i vingudes a la sala de tortura. Les dones tenien una cel·la especial única de 24 metres quadrats en què 30 presones es repartien tres lliteres. Aquest espai s'ubicava al costat d'una sala de tortura, per això les dones que passaven per Villa Grimaldi escoltaven dia i nit els crits.

Amb la dissolució de la DINA el 1978, la propietat va passar a les mans dels seus hereus, el CNI, que van intentar fer desaparèixer les evidències de manera que, quan el 1994 un grup de veïns i d'organitzacions de defensa dels drets humans va

recuperar el lloc, va trobar només runes. L'Estat xilè va decidir llavors expropiar el recinte que es va convertir el 1997 en allò que és avui: el Parc per la Pau Villa Grimaldi, un lloc de memòria, recolliment i reparació simbòlica que és visitat per més de 20.000 persones cada any i que el 2004 va ser declarat Monument nacional.

La seva superfície de 10.400 metres quadrats acull jardins, un teatre obert on es fan representacions artístiques i trobades relacionades amb la memòria, però també arbres, escultures i fonts d'aigua que simbolitzen i recorden les víctimes. Moltes són a terra per mantenir la mirada de les persones presoneres que romanien sempre embenades. En un mur enorme construït en pedra s'han gravat els noms de les persones executades o desaparegudes de Villa Grimaldi i als jardins s'ha reconstruït un antic roserar que ara ret homenatge a les dones desaparegudes i executades durant la dictadura.

L'antiga porta d'accés, que era el lloc on ingressaven totes les persones detingudes, va ser clausurada per simbolitzar que aquesta porta mai més no seria transitada. El parc actual s'ha anat aixecant per etapes i les víctimes i els familiars han participat en les decisions. Un

enorme arbre ombú que va sobreviure a la destrucció i que era utilitzat pels torturadors per als penjaments, ha estat rebatejat com a arbre de l'esperança i roman com a testimoni a la zona on s'ubicaven les cel·les i les sales de tortura.

També es va reconstruir l'antiga torre que presidia el lloc i que era on passaven les persones que estaven destinades a no sobreviure. Allí hi ha dibuixos i descripcions de les tortures que es practicaven i un esquema dels responsables amb les seves fotos, noms i estructura de comandament. El 2007 es va afegir a l'entrada del parc un monument amb la forma d'un cub girat en què es conserven restes dels rails de ferrocarril recuperats de la badia de Quintero i que van ser utilitzats com a llast per llançar cossos al mar i ocultar l'evidència dels crims.

El parc és una combinació de testimonis visuals i escrits, dibuixos i maquetes, que expliquen el que va passar, però també és un memorial en record de les víctimes. Prendre les decisions sobre què fer amb Villa Grimaldi no va ser fàcil. Un grup era partidari de la seva reconstrucció mentre que un altre volia destruir tots els vestigis i aixecar un parc que fos un lloc de reflexió i pau. Un tercer grup, que va ser el

que es va imposar, va proposar mantenir elements de memòria, per conèixer el que havia passat allà, però també un parc que servís per al recolliment.

Villa Grimaldi va ser el primer centre de detenció i tortura del Con Sud recuperat per a la memòria i moltes preguntes que es van plantejar el 1994 continuen obertes. Com es converteix un espai de repressió i tortura en un lloc de memòria? Què cal exhibir i què no? De quina manera s'articula la relació entre el passat i el present? Algunes qüestions són compartides amb altres llocs de memòria, com el camp d'extermini d'Auschwitz, i és com garantir que un lloc de terror no es converteixi en un parc temàtic. També hi ha la qüestió de les decisions. Qui les pren? Les víctimes o la societat en conjunt? És possible aconseguir una reparació simbòlica?

Quan el Parc per la Pau Villa Grimaldi ja estava obert, alguns familiars van notar la deshumanització amb què es representava les víctimes que no eren més que números o noms. Es va crear llavors la "Sala de la memòria" que reuneix objectes personals d'algunes d'elles per mostrar que eren persones que llegien, cantaven, estimaven. En aquest espai hi ha fotos, cartes, llibres, peces de roba i petits records. Entre aquests, els de Carlos Carrasco Matus, un militar de 21 anys que va ser destinat a fer de guàrdia a Villa Grimaldi i que va ajudar les persones detingudes. Quan va ser descobert, el van penjar de l'arbre ombú i el van assotar amb cadenes fins a la mort compartint el destí de les persones que custodiava.

L'expresidenta xilena Michelle Bachelet, filla d'un general de brigada aèria assassinat per la dictadura, va ser una de les

persones que va passar per Villa Grimaldi. Va estar tancada deu dies amb la seva mare, Ángela Jeria, encara que mai no es van arribar a veure. Amb motiu dels 50 anys del cop, Bachelet va parlar per primera vegada de la seva experiència i va explicar que a diferència de la majoria de les altres dones que van estar en aquest lloc maleït, ella no va passar per la "parella", el catre de metall on s'aplicava electricitat. Però que escoltava els crits dia i nit. Diu que en un moment de descans dels interrogatoris, un dels torturadors li va demanar consell sobre la seva filla que volia estudiar medicina, perquè ella ja era a cinquè any de carrera. I es preguntava: "Com vam passar de viure junts als mateixos barris i compartir les mateixes bases aèries a ser enemics i per tant poder ser torturats?".

(*)galpons = barracons



*Reixa dels lavabos de Villa Grimaldi.
El lavabo era l'únic moment de pau durant els interrogatoris*

GENOCIDIO EN GAZA

Enric Cama Colomés



Esta misma madrugada, Israel ha atacado una escuela que servía como refugio para personas desplazadas. Diez personas han muerto. Una de ellas, un niño. Con este nuevo ataque, ya son 57 vidas perdidas solo en lo que va de semana.

Parece que esto no va a terminar nunca. Hemos vuelto al punto de partida: escuelas bombardeadas, hospitales atacados, personal humanitario asesinado, bloqueo de comida, agua, medicinas, combustible... La población de Gaza huye de todo esto en busca de seguridad.

El problema es que ya no quedan lugares seguros en Gaza.

No son números; son personas, familias, historias. Pero es imposible no estremecerse al saber que, desde el fin del alto el fuego el 18 de marzo, han muerto casi 1.900 personas. Desde octubre de 2023, más de 51.260. Hay más de 116.000 personas heridas y millones desplazadas. Millones de vidas rotas, miles de historias que jamás serán contadas.

Por eso, por todas ellas, seguimos trabajando día tras día. Denunciando crímenes de guerra, exigiendo responsabilidades a quienes no hacen nada por impedirlos. Nos aseguramos de que nada de esto quede impune.

Tenemos millones de razones para hacerlo.

Aunque, en realidad, solo hace falta una: los derechos humanos deben respetarse siempre. En todas partes, para todas las personas.

Gracias por seguir creyendo que un mundo mejor es posible. De verdad: eres imprescindible en el camino.

Continuamos asistiendo a uno de los crímenes contra la humanidad que están destruyendo todo un pueblo con la complicidad de occidente y el resto de la comunidad internacional que mantienen una pasividad cómplice. Gaza está en peligro de desaparecer.

1976: AMNISTIA SENSE EXCLUSIONS PER NADAL TOTS A CASA

A casa també fèiem cada any nosaltres el pessebre amb fang. La mare guardava les figuretes de cada any dins d'una caixa amb la data corresponent. El Nadal de 1970 també va ser un Nadal solidari amb els condemnats en el Procés de Burgos. Un pessebre compost simplement pel naixement i els condemnats del judici de Burgos, amb el cap cot i les mans al darrera.



Així mateix, nosaltres realitzàvem les felicitacions de Nadal, les dibuixàvem i pintàvem a mà una a una. L'any 1975 -tenia 13 anys- vaig fer la felicitació d'un nen d'esquena assenyalant l'estel de Nadal amb la paraula AMNISTIA escrita a la cua. Em recordo dibuixant aquella felicitació a casa les ties paternes. Estàvem vivint allà,

doncs davant com estava la situació política el pare havia rebut amenaces, els pares i el partit, el PSUC, van decidir que no podíem romandre a casa nostra, i tota la família ens vam mudar. El lloc que van considerar més adequat era la casa familiar paterna a la Rambla dels Estudis, al rovell de l'ou de totes les manifestacions i protestes, per ser tan poc "adequat" i "evident" era el més segur.

Vam viure clandestinament allà més d'un any, no ho podíem dir a ningú, quan sortíem de l'escola, al baixar dels ferrocarrils ens separàvem de la resta de companys i companyes per a que no sabessin on vivíem. Un dia de tardor de l'any 1976, els pares van arribar a casa les ties, on seguíem vivint, amb una proposta de reunió de l'Assemblea de Catalunya de la que venien. S'havia acordat, per aquell Nadal de 1976, plantejar una campanya en favor de l'Amnistia: "Per Nadal tots a casa. Amnistia sense exclusions...", amb actes, cartells... i unes felicitacions, per tal de fer-la el més visible possible i que arribés al màxim de persones,

llocs, entitats... Les felicitacions de la campanya les vam fer el Cesc, en Perich i jo.

En aquella reunió els pares van proposar que jo podia fer una de les felicitacions, i així va ser com vaig participar en la campanya. I de nou al menjador de casa les ties em vaig posar a la tasca, fent un dibuix del mur de la presó Model amb una pintada amb el lema de la campanya i els familiars a fora, d'esquena, de cara al mur.

Aquesta felicitació està reproduïda a la cel·la 8 de l'exposició "GeneracionsTOP: Resistir, Protestar, Conquerir" de la Model. Iniciativa que junt amb els actes que s'hi han anat portant a terme dona a conèixer una etapa de la nostra història que no hem d'oblidar. I que permet als qui la vam viure endinsar-nos en la memòria col·lectiva a l'hora que ens impulsa a rescatar les pròpies experiències. I a compartir amb les noves generacions que els drets i les llibertats de les que avui gaudim, tot i les seves imperfeccions, són el fruit de les lluites d'ahir.

BALES SOBRE ELS AMICS DE LES ARTS I JOVENTUTS MUSICALS A TERRASSA

Domènec Martínez



Amics de les Arts (Terrassa)

El 13 de maig de 1980, fa 45 anys, es va produir un atemptat amb armes de foc contra una de les entitats culturals més emblemàtiques de Terrassa: *Amics de les Arts i Joventuts Musicals*.

Eren els temps agitats de la Transició, quan el futur del país semblava penjar d'un fil, la dictadura era encara un record fresc i molts dels seus

partidaris volien continuar el franquisme sense Franco mentre una gran part del país tenia presa en sortir del malson de la dictadura nascuda de la guerra civil.

Aquella nit, pels volts de les dotze, un grapat de gent estava reunida al bar de l'entitat, discutint com sempre de l'humà i el diví, sota la mirada vigilant de la Lourdes, la senyora que portava el bar de l'entitat i

que amb el temps havia esdevingut tota una institució ciutadana estimada per tothom. De sobte la gresca va finalitzar, les copes van immobilitzar-se, els vidres van començar a caure sobre la gent, tot plegat envoltat pel soroll d'unes ràfegues de fusell automàtic que van produir una sensació de confusió general, junt amb el temor indiscutible.

Un cop recuperats de l'ensurt, la gent va poder observar les conseqüències de l'atac, i es van fer evident els forats que les bales havien produït en la façana del local, penetrant per les finestres i causant desperfectes en alguns quadres que adornaven les parets de la sala del bar. Encara avui pot apreciar-se en algunes d'aquelles obres d'art els forats dels trets d'aquella nit com a testimoni dels fets.

Si haguessin realitzat l'atemptat el dia anterior, a la mateixa hora, haurien trobat el local ple de gom a gom, ja que s'havia celebrat el sant de la Lourdes, però aquella nit del dimarts al dimecres, sortosament, els presents eren molts menys. Ningú va ser ferit de gravetat, sols petites ferides de la trencadissa dels vidres.

Els autors de l'atemptat varen ser un grup anomenat Ejército Español de Liberación, no gaire conegut, integrat per alguns membres de les forces de seguretat com algun guàrdia civil. Mitjançant una trucada telefònica el grup va reivindicar els fets i van amenaçar amb futures intervencions anunciant que a partir d'aquell moment se'ls sentiria molt, deixant escrit a la paret, amb spray

negre: "La próxima vez tiraremos a matar".



Incautació al Ejército Español de Liberación

procés varen proliferar grups partidaris del franquisme que van utilitzar la violència, com a Terrassa, per evitar l'avenç del procés democràtic. Finalment, però, aquestes forces no van reeixir i els partidaris de la llibertat van imposar-se, malgrat atacs com els realitzats, fa 45 anys, contra

Per aquest grup, de caràcter ideològic fanàticament franquista, l'entitat dels *Amics de les Arts i Joventuts Musicals* era un niu de "drogadictos y de rojos"

enemics de la dictadura i per tant partidaris d'un canvi democràtic contraposats als partidaris de mantenir un règim de dictadura encara que fos utilitzant mètodes violents. A pocs dies de l'atemptat la premsa informava de la desarticulació d'aquesta banda, a la que s'atribuïen, entre accions terroristes i atracaments a entitats bancàries, unes 18 activitats delictives.

Que la Transició no va ser un procés pacífic fa temps que ho sabem. Que la versió que finalment s'ha imposat, qualificant-la d'exemplar no s'ajusta a la realitat, també ho sabem. Durant aquest

l'entitat dels AMICS DE LES ARTS I JOVENTUTS MUSICALS.

Manifest per una Europa unida i democràtica

EUROPA SÓM NOSALTRES.

Enric Cama

Europa és el fruit d'un esforç col·lectiu, el resultat d'un somni compartit de llibertat, pau i progrés encara en construcció. Durant dècades, els pobles europeus han construït un projecte que ha superat fractures històriques, ha fet de la diversitat una riquesa i ha garantit el benestar i la seguretat de milions de persones. **Europa** també ha estat terra d'acollida i ho ha de continuar sent.

Aquest llegat no és un accident ni una concessió: és una conquesta col·lectiva que hem de protegir i enfortir. No som només un mercat comú ni una moneda compartida; som un model social i un espai de drets, de respecte i d'oportunitats. La sostenibilitat del benestar actual depèn de la nostra capacitat de defensar i aprofundir aquest projecte comú.

El món ha canviat i l'escenari global és multipolar. Ningú ens espera mentre decidim el nostre futur. En un context global cada vegada més fragmentat i hostil, la nostra Unió ha de ser capaç de

defensar els seus interessos, els seus valors i el benestar de la ciutadania, amb coherència i assertivitat davant les amenaces de dins i fora de les seves fronteres, i fent de la democràcia el seu distintiu. Cal combatre als que volen substituir la cooperació per l'enfrontament, els drets per la por i la democràcia per l'autoritarisme. Als qui amb manipulació i agressivitat, volen destruir el model europeu.

En aquest escenari, és essencial una **Europa** més unida políticament, més forta econòmicament, amb més paper de la ciutadania i més generosa dins i fora de les seves fronteres per encarar un nou període de construcció europea.

És l'hora de defensar amb fermesa els valors que ens han fet avançar: els drets humans, la llibertat, la solidaritat, la justícia social, la igualtat i el respecte a l'estat de dret i el multilateralisme. Hem de construir

una **Europa** competitiva i pròspera, que planti cara a les desigualtats, que protegeixi els drets de tots els seus ciutadans i

ciutadanes, que defensi la seva diversitat lingüística i cultural, que afronti el repte que suposa l'emergència climàtica, que garanteixi progrés i benestar a la ciutadania i que doni oportunitats a la gent jove per construir el seu futur. Una **Europa** que no es doblegui davant les amenaces internes i externes.

Fem una crida a la població a mobilitzar-se se'n defensa del nostre projecte comú. La història ens ha ensenyat que la democràcia no es defensa sola, que la pau no és irreversible i que els drets es poden perdre si no es protegeixen activament. Ara ens toca a nosaltres.

No deixarem que ens robin el futur. No permetrem que la por ens divideixi. Europa és més que un continent: és una idea, un compromís col·lectiu, una lluita constant per la llibertat i la justícia. Europa **som nosaltres**. I no permetrem que ningú ens la prengui.

COMMEMORACIÓ 80 ANIVERSARI FINAL SGM PARLAMENT DE CATALUNYA

JOAN M. CALVO



SALUTACIONS

En nom de l'Amical dels Brigadistes Internacionals de Catalunya, de l'Amical d'Antics Guerrilles de Catalunya, de l'Associació Catalana de Persones Expreses, Polítiques del franquisme. De l'associació Pro-Memòria dels Immolats per la Llibertat de Catalunya i

l'Amical de Mauthausen i altres camps voldria recordar que el passat dilluns, dia 5, es van complir 80 anys de l'alliberament de Mauthausen, emmarcant-se cronològicament en els dies previs del final de la Segona Guerra Mundial que avui commemorem. Els primers mesos de 1945, a mesura que avançaven les tropes aliades pels territoris de

l'occident europeu ocupats per Alemanya, l'exèrcit soviètic ho feia per l'Est i les tropes alemanyes es batien en retirada cap als territoris de l'interior del Reich, es van anar alliberant els camps nazis evidenciant al món els assassinats massius de milions de persones durant els darrers quatre anys que responien a una concepció industrial de la mort i a la més

pertorbadora immoralitat: el menyspreu a la vida de totes les persones que el nazisme va considerar no mereixien ser viscudes.

No és el moment d'analitzar les causes, els motius i l'aparent desraó d'aquells crims. Però una vegada més hem de denunciar 80 anys després que la persecució i l'intent d'extermini del jueus, de les comunitats gitanes, dels homosexuals, Testimonis de Jehovà, discapacitats, presoners soviètics, poblacions esclaves i el denominats enemics polítics, entre el quals es trobaven els nostres gairebé 10.000 deportats i deportades, que havien estat els primers lluitadors antifeixistes a Europa, defensant la Segona República.

Aquestes polítiques d'extermini no van ser l'acció d'un boig amb un poder absolut, tenien una teorització política amb la creació d'una jurisprudència i una estructura administrativa que donava cobertura legal al crim més devastador de la història. El nazisme i les seves fatals conseqüències

va ser el resultat d'un sistema polític de caràcter supremacista i racial que comptà amb la complicitat d'amplis sectors de la societat econòmica, científica i cultural de l'Alemanya de l'època.

L'historiador anglès Robert Alexandre Clarke Parker a la seva obra ja clàssica "Europa 1918-1945" assenyalava:

Pocs alemanys sabien tot el que passava. Tots coneixien les "deportacions", i molts, les matances de l'est: una es feia sobre la base de la colonització i l'altra era part de la guerra, un aspecte de

la lluita contra els guerrillers,

El significat històric del règim nazi demostra la baixesa en què poden caure uns éssers humans civilitzats, integrats en una societat altament organitzada. El concepte que la humanitat tenia de si mateixa, mai no tornarà a ser el mateix.

L'alliberament dels

campes, com ja hem dit, va ser un procés paral·lel a la derrota d'Alemanya i el final de la Segona Guerra Mundial, va significar per a la societat europea i mundial l'inici d'una nova etapa històrica on la derrota del nazi-feixisme semblava augurar un futur en pau per a les societats traumatitzades per aquelles aterridores experiències. Fos com una conseqüència directa de la guerra o per les terrorífiques imatges que arribaven dels camps recentment alliberats.

La realitat europea, en aquell final de primavera del 1945, era d'una destrucció generalitzada, que anava molt més enllà dels terribles efectes devastadors de la guerra i es van veure afectats tots els aspectes de la vida d'uns estats en perill de fallida total

Keith Lowe va iniciar la seva obra « Continent salvatge » amb el següent retrat:

Imaginem un món sense institucions. És un món on

les fronteres entre països semblen haver-se dissolt, deixant un únic paisatge infinit per on la gent viatja buscant comunitats que ja no existeixen. Ja no hi ha governs, ni a nivell nacional ni tan sols local. No hi ha escoles ni universitats, ni biblioteca, ni arxius, ni accés a cap tipus d'informació. No hi ha cines ni teatres,... La ràdio funciona de tant en tant, però el senyal és remot, i gairebé sempre en una llengua estrangera. Ningú no ha vist un diari durant setmanes. No hi ha trens ni vehicles de motor, telèfons ni telegrams, oficines de coreus, comunicació de cap mena excepte la que es transmet a través del boca a boca... Guardeu el que es pugui extreure de la runa. No hi ha menjar.

En aquell desolat solar europeu, els nostres supervivents deportats van tenir serioses dificultats per abandonar els camps acabats d'alliberar. Van comprovar la seva veritable condició d'apàtrides en veure's abandonats, per segona vegada, en la seva particular història de derrota: primer per França el 1939 quan van

ser internats en els camps de concentració del Rosselló i el 1945 a Mauthausen quan es va fer evident que ningú els reclamava i contemplaven impotents el retorn als seus respectius països dels seus companys de deportació d'altres nacionalitats. Passades unes setmanes, els companys francesos de deportació -com a resposta a l'amistat teixida al camp, però també per la coincidència prèvia amb algun dels fronts de batalla d'Espanya on havien lluitat com a Brigadistes Internacionals van instar al govern francès que acollís als espanyols per haver estat detinguts a França i molts haver participar a la resistència contra l'ocupant nazi. I ara, sí, França va respondre i per vies diferents els va repatriar cap a París.

Acollits a França, després de ser rebuts a l'hotel Luthecia, van haver d'enfrontar-se a una nova realitat per a la qual no estaven preparats: obrir-se pas com a supervivents dels camps

en aquella nova etapa del llarg exili republicà que mai no s'haurien imaginat haver de viure, veient-se allunyar la possibilitat de tornar a Espanya. Una nova traïció als republicans espanyols de les potències democràtiques occidentals que ja havien estat abandonats durant la guerra amb el pacte de no intervenció i ara, aquestes mateixes potències anaven integrant al règim franquista pel seu accentuat anticomunisme, a mesura que el món es dividia en els dos blocs ideològic: la Guerra Freda. Les raons de la geoestratègia capitalista va acabar amb les esperances de veure Espanya alliberada del jou de la dictadura per les tropes aliades que havien vençut al triumvirat format per Hitler, Petain i Mussolini.

Els republicans i republicanes exiliats, amb enormes dificultats, van anar recuperant, o creant de nou una vida quotidiana plena d'incerteses i cada any que passava el retorn es veia perillós, més llunyà i

remot. Alguns van decidir retornar a Espanya per intentar refer les seves vides i res no va ser fàcil per a ells: a les possibles represàlies del règim calia afegir les dificultats per incorporar-se al món laboral i al seu l'entorn familiar i mantenir en silenci la seva experiència personal.

Vist amb la perspectiva de les dècades que han transcorregut cal preguntar-nos què ha après la societat actual quan assistim desconcertats a la propagació, no només a Europa, sinó a una bona part del món, dels discursos banalitzadors de l'extrema dreta i el qüestionament de determinats drets adquirits. 80 anys després, veiem com la guerra afecta milions de persones de la població civil en llocs com Ucraïna, Palestina, el Iemen, ... menyspreant els Drets Humans i vulnerant la legalitat internacional per interessos polítics, territorials o d'una pretesa seguretat nacional. Situacions que

ens retrotreuen a temps pretèrits que podríem pensar que estaven superats definitivament en el nostre entorn.

Res no està assegurat, la democràcia se'ns presenta com un règim feble i que cal cuidar amb decisió i valentia. D'aquí que és necessari assumir el compromís de lluita i resiliència de les persones que ens van precedir. Es per això que avui voldria recordar, com un exemple encoratjador, a tres persones molt properes a tots nosaltres que ens han acompanyat en aquesta lluita des de fa molt anys: a la Teresa Alonso que cada any ens acompanyava a la commemoració del dia de la victorià com a supervivent del setge de Leningrad i que avui no pot estar aquí pel seu estat de salut; a la Roser Roses, una "nena de Rússia" que també en acompanyava i que, malauradament va morir el passat dissabte, com la Delfina Tomás, una dona compromesa que fou secretaria de la Federació Internacional de Resistents i que ens va deixar el dissabte, com la Delfina

Tomàs, una dona compromesa, que fou secretaria de la Federació Internacional de Resistents a Viena i que ens va deixar el passat diumenge.

És el seu exemple de lluitadores permanents, per un món més just i solidari, el que ens encoratja a les entitats que represento avui, a continuar perseverant en el nostre compromís per la memòria d'una lluita constant per assolir els drets de les persones, de totes les persones, independentment de la seva condició social, econòmica, cultural o per les seves opcions religioses o sexuals,

Com acabava el comunicat de l'Amical de Mauthausen publicat el passat 5 de maig: «Per la seva memòria, per nosaltres: **Mai Més!**»



Associació
Catalana de
Persones
Ex-preses
Polítiques del
Franquisme

ASSEMBLEA DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE PERSONES EX PRESES POLÍTIQUES DEL FRANQUISME

Benvolguda i benvolgut,

Segons el que assenyalen els nostres estatuts, et convoquem a l'Assemblea General Ordinària a celebrar el dissabte 24 de maig de 2025 a les 10:30h, a l'Espai Assemblea, Via Laietana 16 (Barcelona), amb el següent

Ordre del dia

1. **Benvinguda**
2. **Aprovació de l'acta de l'assemblea de l'11 de febrer del 2024**
3. **Presentació i aprovació de la Memòria d'activitats de 2024**
4. **Presentació i aprovació dels comptes anuals de 2024**
5. **Lliurament del carnet a les noves persones afiliades**
6. **Proposta de Pla de treball pel 2025**
7. **Precs i preguntes**
8. **Proposta i elecció de la nova junta**
9. **Lliurament de reconeixements**
10. **Cloenda de l'assemblea**

La Junta Directiva

Associació Catalana de Persones Ex Preses Polítiques del Franquisme

P.D.

Tota la documentació referida als punts a tractar en l'assemblea està a la vostra disposició a la seu de l'associació (primera planta de Vial Laietana 16, Barcelona) de 10h a 13h, de dilluns a dijous. També entregarem còpies de tots els documents el mateix dia de l'assemblea i l'enviarem al correu electrònic de totes les persones associades.

AGENDA MAIG

- El passat 8 maig es va celebrar al Parlament l'acte commemoratiu de la victòria contra el nazisme i feixisme i la fi de la II Guerra Mundial a Europa.
- El 8 de maig es commemorà el dia estatal de l'exili a Avilés dedicat als nens i nenes de la Guerra.
- Manifest Europa i manifestació 9 maig 18h Catedral
- Divendres 9 de maig a les 19h a l'espai Assemblea Barcelona tindrà lloc la proposta literària del company Marià Hispano en el marc de la setmana de Poesia Barcelona. Es un clam antifeixista amb paraules de Montserrat Roig i uns versos d'Attilio Bertolucci
- Els dies 11 i 12 de maig organitzem l'homenatge al Fiscal General de la República, Francisco Javier Elola, executat al camp de la Bota el maig de 1939. Els actes compten amb la col·laboració del Memorial Democràtic i de la Facultat de Dret de la UB.
- A 50 años de la conquista de la libertad. España y Chile un camino común hacia la Democràcia
- 15 de maig Compareixença al Parlament de Catalunya per la Llei de Memòria Democràtica
- 16 de Maig, 19 h: Lectura dramatitzada del monòleg "VEINTE AÑOS TAN FELICES"
- 21 de maig Projectió del documental La Marsellesa de los Borrachos
- 22 de maig, 18h - 20h. Presentació del còmic Maquis, a càrrec de Pepe Gálvez i Joan Boada (Amical Antics Guerrillers)
- 22 maig de 18 a 20h Pla estratègic Memòria Ajuntament Barcelona
- 29 de maig, 18h - 20h Presentació del llibre
Los descendientes, Gutmaro Gómez Bravo
- Seminari Cementiris Espais de Memòria (26 maig de 10 a 18h)
- Acte Marxa república (30 maig 18h ateneu del Clot)

APORTACIONS A L'ASSOCIACIÓ

Antonio Mayo	40 €
Rosalía Valentín	30€
Montse Garrabou	30€
Merce Andrés	60€
Anònima	15€
Caja Pica pica	65€
IES Enric Borràs (35+80)	115€
Cistero Garcia Antonio	100€
Manuela Martin	15€
Lourdes Requena	25€
Institut Escola Mestre Andreu	150€
IES Josep Brugulat	95€
Ma Luisa Caballé Bertran	100€
Sergi Salame	980€
Cultruta S.L	120€
Catalunya en Comú del Prat	300€
IES Albert Schweitzer	120€
Míriam Ivan	20€
Catalunya en Comú	300€
Xavier Casas	10€
Juan Rico	20€
IS de Llança	150€
Institut Sala i Badrinas	60€
CEHT Terrassa	100€
Altra Itàlia	112€

TOTAL	2.832€

